

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Prolegomena in logicam - Cod. Ettenheim-Münster 276

[S.l.], [17. Jahrh.]

Quaestio 6ta

[urn:nbn:de:bsz:31-129925](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-129925)

q. 6. A. 1. Vt: logica sit pars phiæ. 31.

¶ hoc ab oi habitu actiuo distinguitur quanto quia cum de agibile sit etiam eligibile eligibile au. te nob: notius sit explicat arte: agibile ¶ id quod notius et comus est.

Atq: ex hactenus dictis colligi: et illi potest definitio logica est inq: logica sua practica *¶ hie loquitur* actiua dirigens modos disci quatenus mani. festant ignota ex notiori ¶ cognem regularite logicaru.

Quæstio 6ta
Qualis sit logica.

Ar: 1.

Utrum sit pars phiæ logica.

Quæstio est de nomine, uarie enim accipi *sermo +*
Nomen phiæ primo enim phiæm accipit artes *noie*
¶ habitus qui uersat scientificè unia ac ens *phiæ qd.*
quarto meta: c. 2. et sic sola metapha est *2do*
phiæ quia hec sola ht ens ¶ ubi scie, rdo ¶ *3o*
scis tantu speculatinis ¶ meta: c. 3. et in
hoc acceptione logica n est pars phiæ cum
sit actiua. 2io ¶ habitus q non sit instructus
primo topica c. 2 atq: hoc significatu exclu.
dit logica saltem utens cum sit motuum ad
phiæ distinas qti accipit ¶ habitus q ht logi *4o*
actione ¶ causas ita artes primo meta: c. 2.
ubi ait inter cetera illu q certiore ac magis

Q. 6. 2. 17: Logica fit necessaria ad reliquas scias

Docere valet causas reddat sapem ee
in oi scia rdm hanc qd acceptam logica e
pars phiæ est enim cognoscens obiecta sua
p causas ostendendo p demones pignoretates
modi. Disti sic Contines Echus q. 3. parerij
art: 3. Ob: primo phiæ ee de obo magis m.
menti sed logica ee factu de modo disti p
modu disti: conferi posse non leuis momentu
sit instar ni oi scia ad veritatem facilius re
perienda. ob: 2do phiæ n ee instar sed ha
bitu p se exhibibilem logica vero ordinari
ad alias scias p n ee absurdum idem ee m
stratu et partem phiæ cum sufficiat cognoscere
sine causas ppietatu sui ob.

ob. 10.

H

ob. 2.

H

Obi: 2us.

Utia logica fit necessaria ad alias scias
Necessitas uarie accipi nescitur cum dicit
quod absolute necessaria est 2do quod necessaria
rur est supposita aliqua causa uel fine s^o meta:
CS primo modo scilicet est necessaria reliqua autem
sunt tantu necessaria ex hypo: causa uel finis pos
set enim absolute n ee nisi talis causa illa q dicitur
erret aut nisi aliquis sibi opponeret talem finem
supposito autem fine necessaria sunt ex hypo: tanquam
media ad finem quærimus qd ubi supposito
quod aliquis uelit acquirere aliqua finem di
uersa a logica fit necessa ut prius distat lo
gicam. Notandum 2do hanc necessitas ex hypo:

Not: 10.

notum 7.

Not: 2do.

finis est duplex prima est necessitas simpli-
city et physica sine qua res simpli-
potest esse moralis sine qua res haberi quiv-
absolute potest sed ordinarie non nisi cum difficultate
te istis duobus necesse: opponit necessitas cum
quid quando videlicet res potest quidem fieri
te acquiri sed tamen per hoc melius adhuc facilius
aut melius et hanc necessitas dicitur ad bene esse
exemplum est volo ire Augusta agroty ituro
fugam primo relinquenda est Bitunya et hic
est necessitas simpliciter quia non possum aliter atin-
gere Augusta, ratio quia propter morbum imperia
et difficultate pertingo fugam moralis necesse
est ulla quia illi absolute agroty veni-
re potest fuga sine ulla non potest tamen sine maxi-
ma difficultate quo si sanus essem commode
irem pedes fuga, equis tamen multo facilius
et commodius iure equus esse tantum neces-
sarius sano ad bene esse vel ut uno verbo
diciam non esse necessarius sed utilis.

necessitas duplex

exemplum

Nota 3. dupliciter dicitur posse sciam respectu
cuius logica dicitur necesse primo ut sciam ac-
quisita perfecta ratio ut imperfecte tantum, notandum
quanto perfecta illa sciam adhuc dupliciter haberi
posse primo si cognitas habeat causas evidenti
id est per quas res est talis et tunc hanc vel illa
proprietate de quo: scilicet causis loquimur antea primo

Nota: 3.

Nota: 4.

q. 6. A. 2. Ut logica sit necesse ad aliquas scias.

phyfior. 1. tunc unamquamque re su re pu
tamus: cum causas primas principia prima et
usq; ad elementa cognovimus, et sic poterit cogne
causam elendi etiam cognitas habeat causas cog
notandi quare nimirum hoc ex illo recte infera
tur et in forma non sari possumus in re re
cisa ubi malo modo inferendi unum ex alio,

Not. ult.

Notandum ultimo sermonem esse quomodo ro
gia docens necesse sit ratione sui usus et
rate istri seu modi dandi qui dirigat a doctore
p regulas logias, conclusio prima n est du
bitandum quin logica artis utilis sit ad scias

Contio 2a.

¶

vel ut necesse ad melius esse poterit conclusio
ga habet habitu logie, facilius percipit in re
liquis scis, quam si habens possit ceteris pa
ribus, et sic etiam perfectius acquirat et us
tius quia poterit reddere causas cognoscendi
et sic arg. perficit nam ergo logica artis perficit
et naturam potentia et habitu discernendi unde
sic licet argumtari qui habitu perfectius pos
sident perfectius operantur sed qui possidet logia
etiam artis, habet perfectius habitu et artis
finalis perficit naturam quod perfectius operabitur
et sic constat logica esse necessariam ad melius
et conclusio eadem si auferamus scias in
perfecte et habitu etiam aliquas conclusiones
logica artificialis n est moralis necessaria

Conclusio 2a.

ad alias scias hoc imperfecto modo obtinendas
 probatur quia illud n̄ est motus necessarii sine
 quo aliam facile habet sed facile habet
 imperfecta cognitio in alijs scijs sine logica or
 tificiali q̄ p̄bly. m. quia ad habenda cognō de
 monstrativā aliquarū tantū. conclusiōnū p̄f.
 sicut ubi motus prima figura qui naturaliter
 dēb̄ noti sunt et sic facile aliquis p̄t scire
 quā bene dixerat p̄ hoc principiu natiū cui
 dēb̄ quaecunq̄ sunt eadem uni tēctis sunt eā
 de inter se sed in iolo syllogis conveniunt ex
 terna uni tēctio q̄ bene concludo et patet hoc
 experientia quia multi dixerunt aliquid tum
 in medicina tum in iure tum in alijs scijs sine
 logica 3tia conclusio si auspicamus scias per
 tota eā causas efficiēdi et cognoscēdi logica
 artificialis necessaria est ad illas morali necessi
 tate ita For. & meta. q. 4. c. 3. s. 2. Et c. 4. q. 3
 art. 3. dubio 2. probatur quia moraliter reversa est
 sine quo res difficulter habet et sine logica
 ontli difficulte solet haberi p̄fecta cognitio totij
 scie sine periculo errandi q̄ p̄bly minor quo
 ad periculum errandi ex inventioni logica n̄
 quia antiqui errabant aut saltem n̄ sine peri
 culo erroris dixerunt ex diuturno uso tan
 dem notantes cur unus non erraret altero ex
 fonte reversarum dixerunt praecepta quae no
 taerunt in unū coniungere ut dicitur p̄. in

probatur

conclusio 3.

pbly.

q. 5. A. 2.

Ut logica sit necessaria ad naturam suam

probato.

taent errores in dicto probat, et do, in seipis
fieri habentis n. sufficit prima figura sed
requiritur cognitio supponit, ut dubia invidetia
dissoluat cognitio captione priorum cum to
piorum & disputatione in probabilib. ista propri
ab inseparabili accide. te inventio generis super
mi cuiusq. rei et subalterne cognitio quomodo
differetia sit sub vocabulo cui quomodo am
plius propositio et similia sed hoc via ut
de primo discere discendo alias scias disti
cte est qd logica moraliter est necessaria pro
zlo. ex parte dicente & meta: aliquid esse
scias quodere et modum scias unibz accide
tem ad scias ia instructa ee logica quom
to probat ex antiquis quib: Stoici sepe obijcit
quod erraverint in seipis. conclusio 4. si scias
confidenter tantum quom causas essendi ad hoc
moraliter est necessaria logica ad eam, acquiriti
nem, qd sine logica in difficultate et n. sine peni
culis errandi acquirunt sciam conclusiones qd
facile fit syllog in via figura affirmativa,
in prima ex minori negativa, ac proinde fa
cile putabit quis se inferre in conclusione ma
teriam necessariam cu tamen falsa sit, conclu
sio 5. fa. logica autem n. est simpliciter necessaria,
sed p. h. ad alias scias etiam si sumantur et in
suam perfectione sic Fox: ubi figura et est con
tra Soto q. 2. proremy. probat conclusio quia

q. 3.

q. 4.

Conclusio 4. fa.

Conclusio 5. fa.

q. 4.

bonitas ingenij, et longitudo temporis, et continu-
 atio studij, possunt tandem parere ut quis nolet
 errorem in dicto et quando videt in syllogis acqui-
 sitione tandem dividat varia signem extre-
 morum ut bene miserat conclusio. Ultima con-
 clusio logica natis est simpliciter neutra adves-
 scias, quia sine habere nati dicti nemo in alijs
 scijs discernere potest. Ob: primo veteres phi-
 losophi acquiruntur potestate scias sine logica autli
 quod non est neutra moraliter sed distinguendo
 autem: acquiruntur sine periculo erroris
 et sine errore difficulter correcto negantur, ac-
 quiritur enim in periculo erroris et magno
 labore concedit, quod non est moraliter neutra ne-
 cessaria quia quod tollit magna difficultas et
 periculum in periculo erroris moraliter est neutra
 Ob: 2do. si est neutra autem est neutra ingeniosus
 aut tardus, neutrum potest dici quod probat. m. ex Angiis
 quod facit ingeniosus citius videt rata contere qua
 praecipua eius capiat, tardus autem cum non videt sed
 multo minus quod de illa scipit sed. ne yondo. m. et di-
 cendo utriusque est neutra ingeniosus quidem quia etiam an-
 tiqui philosophi quantumvis ingeniosi sine ea errarunt,
 tardus vero quia hi omnino nihil sine ea assequuntur
 et Ob: Angli sed facilius videri bonitate unius vel
 alterius yelusionis, qua praecipua si haec superflue cum-
 bent ut faciebant, y contra quos yiputat Angli non autem
 facilius videri omni conclusionem necessitate quam

conclusio ultima.

Ob. 1o.

R.

Ob. 2do.

R.

q. 3. 4. 2. Ut logica sit necessaria ad reliquas scias

Ob. 3.

R.

R. ed.

Præmissa si tractentur intra debita mensura. Ob. 3. si logica est necessaria alijs scijs debet esse facilior illis sed non semper est qd probat M. quia quod est adiumentum ad aliud est etiam facilitius: illo ad quod est adiumentum h. primo negando utram M. nam ad ad eandem necessitatem est cognoscere aliquid hac autem difficilius quam considerere. h. edo distinguendo M. nam logica potest dici difficilius quibusdam scijs si illa consideretur ut acquisenda q. logica iam acquisita non autem est difficilius quatenus illa possunt sine logica acquiri id est logicus facilius acquiri vel v. q. nam quam non logicus logicam, non autem facilius acquireret non logicus nam quam logicam, ita ad eum modum quo facilius est inducere vestem quam facere, illud enim facilius est inducere vestem si quis habeat iam factam, non autem esse facilius illa inducere si novum facta sit: Ob. 4. 2o.

Ob. 4. 2o

R.

Sequitur logica esse præstantior ceteris scijs, obsequitur quia dirigens est præstantior directo q. negando sequela ad præteritum respondet, distinguit præteritum dirigens est præstantius sed quod directo concedit, est effectus absolute negat: effectus enim feruntur absolute sunt à præstantia obli, una quod sua natura sic dicitur quod effectus est effectus, effectus sed logica dirigens effectus ceteras scias q. h. 2o. 2o M. quod effectus intrinsecus est effectus tractat, quod effectus ut ex hisce instans negat q. logica autem reliquas scias effectus non intrinsecus sed tantum qua instans extrinsecus: Ob. 5. 1o. logica non est necessaria ad gram. R. h. 1o. h. primo nos loqui de gram.

Ob. 5. 1o

R.

U. logica sit necessaria ad reliquas suas. 35.

uicibus. scilicet: sed etiam ad has fore necessaria
logica si tractare scientificè: Ob: 6to. olim
dixit Maam ante logica sine enim stiles utiq
tere semp exemplis mais, et o ferti stiponates
sine logica fuisse pfectus medicus. Quod prius
eos in pfecti didicisse Maam sicut hodie pueri
discunt Arithmetica sed quid fecissent si casu populi,
isset typhus in eadem figura affirmatiuum putaf-
sent se demonstrare et errassent, ad eum q.
Hypote fuisse mediu sine logica audita, sed forte
n sine telta. eto etiam si auquificerit tamen n auqui-
fuit sine periculo errandi quod sufficit ad hoc ut
logica dicat moniteri necessaria. 30 q. re nihilom-
ny et moralit necessaria etiam si unus vel alter
sine ea intentu sit consecuti sufficit eni quod
ordinariè alij n auquificerit. Ob: ultimo. Logica
hoc modo etiam est necessaria ad seipsum in pfectu
sua et indiget directione circa cognoscendu ob
q. primo regardo sequela ad obem q. Logica n m-
dignere directione distincta a cognitione ob si
ent egerit alia scia ratio est quia in logica
demonstrat v.g. barbara. bene concludere p hoc
mediu ubi cunq; maius extremu p dicit de m: p
mediu terminu sine quod idem est ubi mag
extremu et minus conueniunt unitertio se: medio
stati uidet se n errare discendo hanc uentem.
Ob: causa huius est quia hoc p m m e p m m
causa egerit et cognoscendi. q. eto distido

Ob: 6to.

R2

R3

Ob. uli:

R2

R2

q. 8. 42

Ut loqa fit necesse ad reliquas scias
sequela logica est necessaria ita ut deberet
praeexistere in discipulo negat in magistro. do-
cente vel in libro ex quo differet concedi
nisi enim dubium est quin valde erraret qui
logicam sine magistro vel libro ex se vellet di-
scere.

Prolegomena haec absoluta
Inere pridie nonas Febru-
arii. Ao 1608.

omnia ad maiorem
Dei gloriam.